

ФОРМУВАННЯ ОРГАНІЗАЦІЙНО-ЕКОНОМІЧНОГО МЕХАНІЗМУ УПРАВЛІННЯ СТАЛИМ СПОСОБОМ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ РЕГІОНУ

Ковальов Б.Л., ст. викладач
Сумський державний університет

З метою розширення інструментарію управління сталим розвитком регіону було розроблено організаційно-економічний механізм управління сталим способом життєдіяльності. До складу механізму входять цільовий, ресурсний, методичний та факторний блоки. Метою управління є формування сталого способу життєдіяльності людини. Факторний блок містить соціальні, економічні та екологічні чинники, на які впливають фінансово-кредитними, організаційно-адміністративними, ринковими, правовими, соціально-психологічними методами. Ресурсний блок містить економічні і фінансові ресурси, інформаційно-комунікаційні ресурси та соціально-організаційний потенціал, при використанні яких реалізується вибраний метод управління. Розглянемо більш детально складові частини цільового, факторного методичного та ресурсного блоків запропонованого організаційно-економічного механізму.

Цільовий блок містить головну ціль та підцілі, які досягаються в результаті функціонування організаційно-економічного механізму управління. Головною ціллю є формування сталого способу життєдіяльності населення регіону, яка складається з досягнення декількох підцілей: раціонального використання природних ресурсів; зниження природоємності продукції; забезпечення високого рівня та якості життя та високої етичності та культури населення. *Факторний блок* містить комплекс соціальних, економічних та екологічних факторів, на які здійснюється вплив з метою досягнення поставленої цілі і підцілей. До соціальних факторів входить етичність та культура населення, освіченість населення, здоров'я населення, соціальний добробут населення. До економічних – доходи населення, виробничі можливості регіону, зовнішньоекономічні та інвестиційні можливості регіону, підприємницька активність населення регіону. Екологічні фактори відображають вплив на екосистеми, участь в екологічних проектах та показники природоємності продукції.

Методичний блок призначений для впливу на факторний блок за допомогою наступних методів та заходів: а) соціально-психологічних: пропаганди і агітації; методи соціальних комунікацій; методи психологічної мотивації; освіта та виховання орієнтовані на здоров'я, довкілля та сталий спосіб життєдіяльності; тренінги, семінари, які пропагують сталий спосіб життєдіяльності та направлені на зміну смаків, манер, звичок; захист та розвиток інституту сім'ї та ін.; б) ринкових: попит на екопродукцію та

послуги; купівля-продаж прав на забруднення; екологічно орієнтоване підприємництво; повернення виробничої функції сім'ї; скорочення безробіття; підвищення ВРП та ін.; в) фінансово-кредитних: екологічні податки; екологічне страхування; кредитний механізм; надання пільг молодим сім'ям у кредитуванні житла; допомога багатодітним сім'ям; надання дотацій на відшкодування витрат на заробітну плату працевлаштованих безробітних та ін.; г) організаційно-адміністративних: екологічний менеджмент; екологічний маркетинг; екологічна сертифікація; проведення заходів загальносоціального попередження злочинності, спеціально-кримінологічної та індивідуальної профілактики та ін.; д) правових: розроблення та прийняття нових правових документів в інтересах сталого способу життєдіяльності; удосконалення існуючих правових документів; визначення суперечливих моментів у законодавстві та організація ефективного контролю за його дотриманням та ін.

Розглянемо склад *ресурсного блоку* запропонованого організаційно-економічного механізму управління сталим способом життєдіяльності. До економічних і фінансових ресурсів відносяться внутрішні та зовнішні інвестиції; державне фінансування; державні та міжнародні гранти; людські ресурси (в тому числі і трудові); наукові ресурси; амортизаційні відрахування; відрахування на соціальні цілі; податок на прибуток та ін. Соціально-організаційний потенціал містить систему державних програм, державних стратегій, систему державних законів та нормативних актів; соціальні організації суспільства в цілому (громади, організації, інститути, соціальні групи); запаси творчої енергії особистості та включають заходи спрямовані на стимулювання і підтримку сприятливих та стабільних умов для розвитку найбільш ефективних форм великого виробництва і його інтеграції з фінансовим капіталом; ефективне управління державною власністю; регулювання розвитку фінансових ринків та їхньої інфраструктури; антимонопольне регулювання і стимулювання конкуренції, контроль за діяльністю природних монополій та ін. До складу інформаційно-комунікаційних ресурсів входять засоби масової інформації; інтернет технології; соціальні мережі; сукупність документів в інформаційних системах (бібліотеках, архівах, банках даних, депозитаріях, музейних сховищах тощо); інформаційно-комунікаційні технології та ін.

Також нами було запропоновано стратегії по підвищенню рівня сталого способу життєдіяльності населення регіонів, а саме: стратегію невтручання, стратегію підтримки сильних складових, стратегію визначення пріоритетної складової, стратегію стимулювання складових до зростання, стратегію підтримки слабких складових та стратегію стимулювання всіх складових. Перспективою подальших досліджень є проведення аналізу змісту запропонованих стратегій.

Міжнародна стратегія економічного розвитку регіону: матеріали III Міжнародної науково-практичної конференції, м. Суми, 19–21 червня 2012 року / за заг. ред. О. В. Прокопенко. – Суми : СумДУ, 2012. – С. 55-56.